

Előfizetési árak:

Egész évre 10— K
Fél évre 5— K
Negyed évre 2-50 K

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik szerdán és szombaton.

BAJA

Kiadóhivatal

Kazal József könyvnyomdája, ahol előfizetések és hirdetések felvételnek. Telefon 45.

Szerkesztőség

Baja, Eötvös József-utca 2. szám. Telefon 116.

Feladó szerkesztő és lapfajtájos: **Meskö Zoltán.**

Az ifjúság nevelése.

Reálitás nélkül nem lehet megélni, ez igaz. De idealizmus nélkül nem érdemes élni. S nemzetet együtt tartani, államot fenntartani nem lehet a közcélok iránti lelkesedés és áldozatkészség nélkül. Tehát ehhez a reális célhoz kell az ideális eszköz, mely a mult iránti kegyeletben s a nagyok iránti tiszteltben nyilatkozik meg. Minél prózaiabb, realisabb és számítóbb a publikum felfogása, annál nagyobb szükség van arra, hogy piederstálon tartunk nemzeti hőstök s az önző, nyereszgekő korban emlékezetbe hozzuk azokat, akik képesek voltak a hazáért az életüket kockáztatni s vagyonuk feláldozásával idegen országokba menekülni, mint számtűzöttek.

Erkölcsei kötelesség: a szülői és hazaszeretet, a nemzeti ideálok iránti rajongás és hasonló egyebek. De a hazaszeretet már kevésbbé szubjektív érzésünk nekünk, most élő nemzedéknek, mely előtt a nyelvi és távolsági akadály többé nem létezik. A modern emberre a hazacserélés, ha ez anyagi zökkenés nélkül történik, sőt, ha éppen anyagi előnyökkel jár, érzelmileg sokkal kevésbbé elviselhető, mint lehetett a régi viszonyok között élő emberre nézve. Ezzel természetesen nem azt akarom mondani, mintha a meglazult kapocs azt jelentené: hogy a ma élő emberből teljességgel

hiányzik a régiék lángoló hazaszeretete. Bizonyos, hogy akik ma élünk, nagykoruak és az élet harcai között elfásult, megrogdalt polgárok, bennünk kevesebb lánggal ég a hazaszeretet, mint azon elődeink között, akik a mai kenyérharcot még nem ismerték s akik számára a létkérdés csak gyerekjáték volt. Mi elfásultan, elfáradva, torkig jóllakva a keserűséggel, a mai viszonyok között nem sóhajtozunk hazánk sorsa miatt. És ennek dacára mi névtelen és neves, ismert és ismeretlen gyermekei e hazának, ha egyszer csak váratlanul arra ébrednénk, hogy azt a földet, amelyen születünk s amit a széplitteratúra, vagy tudom is én, a beszéd, a szavaknak a kitalálói: hazának neveztek el, szóval, hogy ez a haza veszélyben forog, hogy ki akarják huzni a lábunk alól —: estétől-reggelig úgy talpra állanánk, olyan hősök, hővédek lennénk, hogy az embernek szeme fennakadna a bámulattól.

Más kérdés azonban egy-egy ország ifjúságának a nevelése! Az ifjúság neveléséhez a nemzeti ideálok minden eszményi nagyszerűségét össze kell hordani. Az emberben minden emberi érték nevelésének alapjából táplálkozik. Mi, akik ma fásultak vagyunk, szülőink utján szellemi részesei vagyunk a szabadság-

harc nagyszerű szellemének s ennek a szellemnek köszönhetjük, hogy szükség esetén a leglángolóbb hazafiság nyílva ki belőlünk. De amely nemzetnek ifjúságából hiányzanak a nemzeti ideálok, akinek már ifjúsága fásult, józan, kiábrándított, az a nemzet elveszett.

Amikor az ifjúság megöregszik, ugyis rájön az élet minden hazugságára és megéri, hogy mindent a távolság üvegén kell néznünk, hogy erkölcsi szépségét láthassuk. A legkifünőbb ember, ép úgy, mint a drágakő, nincsen hiba nélkül és a történelmi alakoknak ép úgy megvolt a maguk kis árnyoldalai, mint ma a dunaparti parlamentben, bármelyik kétes értékű kis honatyának. De a távolság mindent megszépít és végtelenségének éveit újra születnek a történelmi alakjai.

És ezeket az újra született, csillagok között élő nemzeti szenteket erősen meg kell őriznünk az ifjúság számára. A nagy nevek porrá lett hamvai felett az egész országnak örködni kell, mert ha ez az ország nemzeti ideálok nélkül neveli fel az ifjúságot, ennek közönyében és józanságában a saját sírját ássa meg.

Ezért és csupán csak az ifjúságért kell ebben a Szegfüllatu világban ilyen szellemben nevelni fel gyermekeinket, akik, ha — ne adj' Isten — ideje

elérkezik, nem pózolnak, nem szavalnak a hazaszeretetről, hanem cselekszenek. Ennek az országnak nincs szüksége „történelmi igazságokra.”

Nekünk eszmények, ideálok kellene az ifjúságunk, a jövőnk miatt és érdekében.

Ilyen és ezekhez hasonló gondolatokat váltott ki belőlem Kovács Pius tanár „Hunyadiak” című színműve. Bizonyosan nem tévedek, ha azt állítom, hogy a szerző és a főgimnázium tanári kara is a fent említettek szemmel tartásával neveli fel a gondjaira bízott ifjakat. Erre vall az, hogy évenként hazafias szellemű szindarab előadásával igyekszik az ifjakban a honszeretet tüzét ébren tartani.

Amíg ilyen kezekben látjuk letéve a magyar ifjúság nevelését, nem lehet okunk a csüggedésre.

Mindnyájunkat áthat annak tudata, hogy a középiskolák mai tanterve reformálásra szorul, de méltán tekintünk aggódó szemmel arra a férfura, akire most e feladat hárult, de bizzunk benne, hogy derék tanárjaink elég erősek lesznek meggátolni azt a merényletet, ami a magyarság ellen készül és továbbra is azok maradnak, akik eddig voltak: a magyar kultúra, a hazafias szellem ápolói és őrei.

S . . . y.

**Kékkő,
rézkénpor,
kénmáj és
raffiaháncs**

legjobb minőségben és legolcsóbb napl árban.

Rézkénporló, szabadalmazott **Permetező**

kivehető szélkazánal,
tökéletes berendezéssel,

Vermorel-rendszerű, legjobb minőségű. (Napjegyű.)

Mindennemű permetező alkatrészek kaphatók

Drescher Gyula vaskereskedésében Baján.

Közigazgatási tükrök.

A th. bizottság rendes közgyűlése.

Penteke délután tartotta a th. bizottság közgyűlést. A főispán indítványára öfelségéhez betegebbé alkalmából hódolat-iratot küldtek.

Ezután elparentálta az elnök Nicolausz Béla dr-t. Következett a polgármesteri jelentés, melyhez többen hozzászóltak. Elsőnek Meskó Zoltán beszélt, aki a villamos szakértő ügyben igen ödetesen mutatott rá a tisztú mérnök által ajánlott cég összefehetetlenségére és kérte, hogy állami tisztviselőt válasszanak meg Herczegék helyett. De a főispán szerint mindössze 1500 koronáról van szó, mi pedig elég gazdagok vagyunk ahhoz, hogy e csekélységért ne változtassuk meg a közgyűlés multkori határozatát. (Ehhez csak a tanácsnak van joga, aki a közgyűlési határozatokat nem veszi figyelembe. Lásd az iskolagyűlést.) Meskó követelte a lemondás által megüresedett tagsági hely betöltését, melyre a választást a törvény szerint már decemberben ki kellett volna írni.

Dr. Valentin vindikálta magának azt a jogot, hogy a főispán helyett válaszolt Meskónak. Különbösen a főispán csak az év végén akarja megtartani a választást. Lemberger indítványára kiegészítették a polgármester jelentését azzal, hogy kéri a törvényszék visszahelyezését. (Hiszen csak kérjétek!) Monostori Gyula dr. a kórházi főorvos ügyében szólalt fel és hiába hivatkozott a törvény súlyos megsértésére és követelte a főorvosi hely azonnali betöltését és dacára, hogy a mult évben Raisz dr-t lemondottnak tekintették, állására pályázatot hirdettek, most azt a felvilágosítást kaptuk, hogy Raisz még nem mondott le, szabadságot nem kért, nyolc hónapja nem tölti be állását: de azért marad minden a régiben.

Ezután megállapították a szavazóköröket, mely szerint Baján kettő, Vaskuton egy szavazat-szedő bizottság lesz. Meskó Zoltán indítványát a hírhedt Szegfü-ügyben egyhangulag elfogadták és ezzel a közgyűlés véget ért.

A „Lökert” megnyitása.

A „Bajai Céllovész Társulat” vasárnap, 1914-iki szezójának megkezdése alkalmából a Lökertben céllovészettel, tekejátékkal, sétahangverseny és táncmulisággal egybekötött megnyitó ünnepélyt rendez.

A Lökert vezetősége külön meghívókat is bocsátott ki az ünnepélyes megnyitásra és ez uton is felkéri azokat, kik meghívásra igényt tartanak, de tévedésből nem kaptak, hogy ebbeli igényeiket dr. Stern József tikárnál, vagy Kollár Béla pénztárnoknál bejelenteni sziveskedjenek. D. u. 5 órától kezdve Dankó Lajos zenekara hangversenyez. Este a bálteremben tánc.

H i r e k.

Jön Nadasy!

Hetek óta az a kérdés foglalkoztatta a bajai színházlátogató közönséget, hogy előjön-e a nyarón Nadasy társulatával, lesz-e az idén színszezon? Nadasy ugyanis egy újabb várost is felvett nyári állomásai közzé és így joggal hihették, hogy mirőlünk az idén megfeledezett. Ma azután megtudtuk a nagy örömhirt, hogy mégis előjön Nadasy júniusban és 4—6 hetet nálunk tölt jeles társulatával.

De hát miért terjedt el az a hír, hogy nem akar előjönni, illetve, hogy szabadulni szeretne Nadasy (ha egyáltalán van ilyen) a Bajával kötött szerződési kötelezettség alól.

Nem tudjuk igaz-e ez a hír, de ha így volna, akkor is megtudnók érteni Nadasy elhatározását. A színház ma már nem nevezhető kultúr-szükségletnek, hanem egyszerű üzleti vállalkozás, ahova az emberek legfeljebb szórakozni mennek, de művelődésről beszélni sem lehet. Elvégre Mosolyóvölgyi Pipiske kisasszony karsu lábszárai nem a lelkünkre hat nemestől, hanem . . .

A vidéki színházak a fősulyt ugyanis az operette-ekre helyezik, részben azért, mert opera előadásokra megfelelő erők híján nem vállalkozhat, a drámai előadások pedig az ahhoz értő közönséget nem elégítik ki. Azok az emberek ugyanis, akik nálunk nyarón, mint bérlők szerepelnek, soikak kényesebb és finomabb ízlésűek, semmint, hogy őket ripacsokdással ki lehetne fizetni, azután télen gyakran fellátogatnak a fővárosba, ahol igazi művészi élvezetet lehet részük. Még egy figyelemreméltó oka lehet Nadasynak arra, hogy nem szivesen jön hozzánk: kevés a színházlátogató közönség és ez is megszokik, mert két mozi van Baján. Ugy hisszük különben, hogy az egyik mozi nyarón becsukja kapuit, mert ha ezt nem teszi, akkor a két mozi a színházzal együtt nyomorogni fog. A mozi — nem tagadjuk — konkurrens a színházaknak, mert rohamos fejlődése lehetségessé tette, hogy ott ugyanolyan jól érezzük magunkat, mint a színházban és ha még annyit nem is nyújthat, mint az élő, hus és vér színeszet, de legalább olcsón jutunk élvezethez. És ez a közönség szempontjából elég fontos.

Amelyik színház különben fél a mozitól, az kövesse az újdívidi direktor példáját, aki csekély husz filléres belépőjegy mellett ifjúsági előadásokat rendezett. Azt talán mondanunk is fölösleges, hogy nem bánta me.

Egyébként örömmel üdvözöljük Nadasyt és reméljük, hogy mindketten — színház és közönség — meg leszünk egymással elégedve.

S—y.

Az érsek köszönete. Dr. Várady L. Árpád kalocsai érsek Dr. Hege-dus Aladár polgármesternek a következő tavrátot küldte: Nagyra-becsült szives figyelmét halásan köszöni Várady kinevezett érsek.

Polleman Bertalan gyógyszerész. th. bizottsági tag 74 éves korában meghalt, temetése vasárnap d. u. lesz.

Kitüntetett életlenő. A király Pécsi Jánosnak bator és önfeláldozó életmentésért az ezüst keresztet adományozta, melyet dr. Purgly Sándor főispán a tegnapi közgyűlésen kellesítő szavak kíséretében nyújtott át a derék embernek.

Nem tudja a törvényt! A tegnapi közgyűlésen, — mint tudósításunkban olvasható — Meskó Zoltán azt kérte, hogy egy bizottsági tag helyét, aki 1913. decemberében lemondott tagságáról, töltsék be, mert a th. bizottság nem lehet csonka.

A főispán ur ömáltósága azt mondotta a felszólalónak:

— A törvényi tag ur nem tudja a törvényt!

A törvény ugyanis, azt mondja, hogy a lemondás, vagy halálest által megüresedett tagsági hely betöltésére az év végén kell megtartani a választást. Az illető tag tavaly december elején mondott le és december 29-én már követték a választás kiírását, amit azért nem teljesítettek, mert „ünnepek voltak.” Joggal hittük tehát, hogy ez év januárjában meg lesz a választás. De nem, majd csak decemberben. Hát ki nem tudja a törvényt?!

A halál önkénte. Gilián Julia 16 éves leány öngyilkossági szándékból mirőlögöt ivott. Beszállították a kórházba. Állapota nem életveszélyes.

Egy zsák zabot lopott a Geiringer és Berger cégtől Z. S. Tettét beis-merte.

Karcolatok.

Bajai hírforrás.

— Aláztszolgája, jó reggelt kapitány ur! Kapunk valami hírt?

— Szervusz ecsém, no most az egyszer lesz . . .

És a kapitány ur csibukját megigazitva fogai között, cvikkerét gondosan megtörölgeti és szemét vizsita tekintettel végigjártatja iratokkal teli asztalán. Majd hirtelen az asztal alá bukik és ott keresgél. Egyszerre felkapja a szemékosarát és a földre fordítja annak tartalmát, a szerte-hullott papirgalskák között nagy szakértelemmel buzgólkodik.

Amikor megragadja a papirkosarat és a levegőbe emelte, önkéntelenül is félreéltettem ezt a gyanus mozdulatot és óvatosan húzodtam odébb az elnyújt városi pamlogon. Bár hamarjában nem tudtam okát adni, de azt hittem, hogy merénylet készül ellenem: vagy a fejemhez vágják az egész kosarat tartalmával együtt, vagy pedig belébutjatnak.

De nem! A kapitány ur egyenként szedi fel az összegyűrt papirlapokat és az asztalára téve, lassu, megfontolt mozdulatokkal kezdi azokat va-

saigatni. Közbe a pipa, nagy gyönyörűségemre, kialudt és néhány másodpercig ennek rendbehozásával volt elfoglalva a kapitány ur. Hej, mert pipa nélkül nem élet az élet! Szemet gyönyörködötlet és tüdőtmet köhögésre ingerítő sürt füstfelleglet eregetve folytatja a papirgalskák rendezését, mind addig, míg én bizton-ságban érezve magam, (egy szék-et diám állítva) becstületes hadállásból előrenyujtom nyakamat és meg-kérdem:

— Mit miltóztatik keresni, kapitány ur?

— Hát a híreket.

— A papirkosárban? . . . kérdem, illetve lehelem félig eszméletlenül és egyik kezemmel a középen kapaszkodva, hogy hanyat ne essem, másik kezemmel homlokomat dörz-sölöm: ébren vagyok, vagy pedig álmodok? . . .

Merengésemből a kapitány ur öblös hangja térít észhez és mint a nagy görög tudós kiáltotta: heuréka! kiáltja felém:

— Megvan! — és irigylésemremlő egykedvűséggel egy összegyűrt, meg-tévedes, a középen cigarettával (tekintve a helyreigazitási kényszert: lehetséges, hogy gyufával) kiégetett cédulát lobogtat az orron előtt. Óvatosan az asztalra helyezi, szép szelid mozdulatokkal simogatja, mint anya gyermekét és csodálkozó nézésemre megmagyarázza a történeteket:

— Hát tudod, édes öcsém, kezdtem írni a hírt, azután abbahagytam és valahogy szemétre került. De azért mégis megvan! . . . Hogy az eleje meg a vége nincs? Hát azt meg a fogalmazó urtól megkapod . . . Szervusz, Isten veled!

Kissé kábult fövel és kezemben a viharvert papirkával indulok a fogalmazó urhoz, aki lekötözött szívéllyel fogad, helyet mutat az asztalnál (a saját asztalánál!) és diktálja:

— Igen . . . igen, szerkesztő ur, csak tessék írni: 1914. ápr. 9-én . . .

Itt közbeszóltam, ami ugyan csep-pet sem volt ildomos, de a jelen esetben legalább is érthető:

— Megbocsásson fogalmazó ur, de ma már május 9-ike van.

— No igen, igen, . . . de az nem tesz semmit, csak tessék egész nyu-godtan írni.

Mit tegyünk? Megadva magunkat sorsunknak, leírjuk szépen a riport-t de természetesen egy hónappal ezelőtt történt dolgokat nem lehet megírni a lapban. Hova lenne a riportter-becsület?!

Hát, — kérjük szeretettel, — ilyen náluk a hírszolgáltatás. Azért arra kérjük a nyájias olvasót, hogy ne miránk vessen követ, ha néha-néha badugul a hírvivatunk.

Tessék elhinni: — megcsik ez a legjobb családban is, illetve a legjobb lapnál is.

(A gyengébbek kedvéért: a fenti jelenet nem a rendőrségen, hanem csak szeretett szerkesztőnk lázas agyában játszódtott le.) (Szadó.)

UJDONSÁGI!

Vidor-féle

UJDONSÁGI!

„BUDAGYÖNGYE“

:: mézlapszer-különlegesség. ::

Továbbá finom akác és tisztesfü méz.

Kilója I K 40 fillér.

Kapható:

Szukopa Józsefnél,

Budapesti-út 57. szám alatt.

Megrendelésre házhoz is szállítom.

Kiadó egy bolthelyiség

az Arany János-utca és Rövid-utca
sarkán, a Reiter-féle üzlet mellett,
valamint

egy 3 szobás utcai lakás

Bethlen Gábor-utca 2. szám alatt.
Bővebbet a BAJA kiadóhivatalában.

Papir- és írószer-kereskedés

■ KÖNYVNYOMDA ■

KAZAL JÓZSEF - BAJA

Telefon 45 **Vörösmarty Mihály-utca 6** Telefon 45Könyvnyomdai munkák készítése a legizlésesebb
kivitelben. Ügyvédi és községi nyomtatványraktár

Felvétetik egy fiu

tanulóul

Kazal József könyvnyomdájában.

Hazai Általános Biztosító
Részvény-Társaság.A társaság elvállal biztosításokat
tűz- és jégkárok ellen (a villámcsapás által okozott tűzkárokat is
megtéríti). A biztosítás egyéb ágazataiban is a közönség rendelke-
zésére áll. Díjtételei olcsók és előnyösek, kárait gyorsan és méltá-
nyosan rendezi, ügyfeleinek érdekeit minden tekintetben megóvjá.

Kötvénykiállító főugynökség: B A J A.

(Városi bérház.)